

Suna Kymäläinen sd

Kirjallinen kysymys postipalveluista huoltovarmuuden näkökulmasta

Eduskunnan puhemiehelle

Fyysisellä kirjeellä on pitkä perinne, ja erityisesti kirjeen turvallisuus tekee siitä vahvan ja jatkosakin elinkelpoisen, etenkin huoltovarmuuden näkökulmasta. Postipalveluiden asiantuntijat ovat lausuneet huolensa asiointilasta, johon ei päätöksenteossa ja sen valmistelussa ole kiinnitetty riittävästi huomiota. Ohessa eräitä liian vähälle huomiolle jääneitä näkökulmia: "Hallituksen esittämässä muodossa, hidastuisi kirjeen kulku niin, että se voisi kulkea matkalla jopa yhden viikon.

Turvallisuuteen liittyviä uhkia lakiesitys muodostaa useammalla tavalla:

- 1) Kybersodan ja terrorismin uhka myös Suomessa on todellinen. Tämä pitäisi postilain valmistelussa ottaa huomioon huolehtimalla kattavasta ja luotettavasta postiverkostosta, joka tavoittaa kaikki maan kansalaiset.
- 2) Lakiesityksen mukaan Postin luoma ja ylläpitämä osoiterekisteri olisi luovutettava sitä haluavalle lähes ilmaiseksi. Pahimmassa ajateltavissa olevassa tilanteessa jokin ulkovalta perustaa peitellyn postiyrityksen tai hankkii sellaisesta osaomistuksen. Tätä kautta se saa haltuunsa haluamiensa alueiden osoitetiedot pitäen sisällään yhteiskunnan päättäjien ja sotilashenkilöstön osoitteet. Ruotsissa ei yleispalveluvelvoitteen haltijalla tällaista velvoitetta ole, vaan jokaisen toimijan tulee luoda oma osoiterekisteri.
- 3) Kolmas keskeinen huoli koskettaa hankintamenettelyä. Tämä pakottaisi haja-asutusalueiden (joissa ei ole varhaisjakelua) jakelun kilpailutukseen, jossa alimman tarjouksen tulisi voittaa. Tämä sirpaloittaisi jakelun useiden toimijoiden suorittamiksi. Riski jakelun sujuvuuteen ja luotettavuuteen kasvaisi merkittäväksi.

Mitä tapahtuu, kun yhden henkilön postiyrittäjä sairastuu tai hänen autonsa rikkoutuu? Onko Postilla velvoite hoitaa jakelu tällaisissa yllättävissä tilanteissa vai kenen vastuu on? Ison toimijan on tähän ollut helppo luoda erilaisia varajärjestelmiä — pienen toimijan ei. Pakkokilpailutus olisi myös paluu 1930-luvulle ja sitä edeltävään aikaan. Eduskunta kuitenkin viisaudessaan korjasi 30-luvulla maalaiskirjeenkantajien aseman. Jakeluverkon pirstaloittaminen useille toimijoille on merkittävä riski huoltovarmuuden näkökulmasta."

Kirjallinen kysymys KK 235/2017 vp

Posti on ollut aiemmin Suomen suurimpia kuljetusyrityksiä. Sillä oli mittava määrä omaa kuljetuskalustoa. Huoltovarmuuden näkökulmasta tämä muodosti mittavan resurssin. Nykyisin näin ei enää ole. Tällä hetkellä Postin autot ovat käytössä leasingsopimuksilla ja lisäksi kuljetuksia ajaa merkittävä määrä alihankkijoita.

Hallituksen esitystä uudeksi postilaiksi kuvaa sen tarkoitushakuisuus. Lopputuloksena halutaan mahdollisuus harventaa jakelupäiviä — tämä on kaiken ydin. Tämä mahdollistaisi sen, että Posti voisi henkilöstön irtisanomisten kautta saada aikaan kustannussäästöjä. Toinen tavoite näyttää olevan pirstaloittaa haja-asutusalueiden jakelu yksityisille toimijoille. Pahimmassa tilanteessa postipalvelut heikennetään ja sen seurauksena jopa 3 000 Postin työntekijän työpaikat ovat vaarassa.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Onko hallitus tietoinen postipalveluiden muuttamisesta aiheutuvasta riskistä maamme huoltovarmuuteen,

onko hallitus harkinnut riittävästi, mitä seurauksia voi olla, jos pakottavalla lainsäädännöllä Posti velvoitetaan luovuttamaan osoiterekisterinsä muille toimijoille ilman mitään rajoituksia,

miksi hallitus ei velvoita kaikkia postiyrityksiä pitämään huolta osoitteenmuutoksista ja toimittamaan lähetyksiä vastaanottajalle viivytyksettä,

miten hallitus aikoo estää, ettei lakiin kirjatulla pakottavalla hankintamenettelyllä palata takaisin 1930-luvun maalaispostinkantajien aikaan, jonka eduskunta on kertaalleen jo korjannut niin ikään 1930-luvulla ja

miten hallitus voi vastoin perustuslain 18 §:n henkeä, jossa julkiselle vallalle annetaan velvoittava pyrkimys taata kaikille kansalaisille oikeus työhön, aiheuttaa toimillaan 3 000 ihmisen työpaikkojen menetyksen ja samalla heikentää huoltovarmuutta oleellisesti?

Helsingissä 26.5.2017

Suna Kymäläinen sd